

Posamezne številke.
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18 uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošli D 12-50, za ino-
skematvo D 20-50, dostavljen na dom
D 14—, na izkaznice D 12-50.
Inscratl po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini!

TABOR

Posamezne številke.
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, doma. Tele-
fon št. 24. — STIS poštnoštevilni
račun št. 11.757.

Na naročila brez določila se ne
odgovarja. — Kolopisi se ne vračajo.

Leto; IV.

Maribor, torek 11. decembra 1923.

Številka: 279.

Slučaj Šuntajs.

Maribor, 10. decembra,

Iz Celja je v petek prišlo poročilo, da je dobil tamošnji državni pravdnik z višjega mesta nalog takoj umakniti tožbo proti krojaču Šuntajsu iz Trbovelj, ki je bil obdolžen zločina poneverbe, češ da je meseca januarja od takratnega namestnika Hribarja prejel 300 ti-soč K za radikalno konsumno društvo v Trbovljah, da si je pa znesek obdržal za se oziroma ga porazdelil med radikale. Stvar bi bila ostala prikrita, da se niso slovenski radikali sprli med seboj. Ker pa se je menda Šuntajs v tem sporu postavil na Štefanovičovo stran, je dr. Azmanovo krilo stranke ovadilo Šuntajsa in tovariše, ki so bili takoj aretirani in obtoženi. Razprava bi se imela vršiti v petek pred celjsko poroto, a je državni pravdnik v zadnjem hipu dobil ukaz, da tožbo umakne in da se obdolženci izpuste iz zaporov. Ukaz je bil dan od ministrstva pravde iz Beograda preko višjih državnih pravdnikov v Zagrebu in Ljubljani.

Zakaj se bavimo v kratkih besedah s tem značilnim slučajem na uvodnem mestu? Zato, ker je slučaj simptomatičen za razmere v državi pod radikalnim režimom. Jasno je, da je celjsko državno pravdnništvo imelo na podlagi izvršene preiskave povod, da obtoži Šuntajsa in tovariše. Jasno je pa na drugi strani, da je radikalna stranka, ki je za časa volitev uganjala nečuvstvo korupcije tudi pri nas v Sloveniji, imela tehtne razloge, da onemogoči razkrinkanje vse te grde in umazane korupcije pred sodiščem, ker bi bila stranka s to razpravo brezdvomno težko kompromitirana.

Pod tem poraznim, našo upravo težko kompromitujočim utisom stoji danes vsa naša javnost. Govori se sicer, da je minister pravde dobil s prizadetih strani v zadevi material, ki dokazuje, da Šuntajs in tovariši niso krivi. Dobro! Ali bi pa ne bilo tudi v tem slučaju za radikalno stranko in za prizadete bolj častno, da se je zadeva razpravljala pred nepristranskim sodnim forumom in da ni nastopil g. minister pravde kot eksekutor radikalne stranke ter naravnost zaukazal podrejenim činiteljem, da zadevo potlačijo? Vsa poštena javnost se ne bo mogla otresti domneve, da je vendar bilo »nekaj gnilega v državi Danski«, kar se ni smelo razpravljati pred javnostjo. Na radikalni stranki ostane pečat koruptnosti v kljub temu, da so Šuntajs in tovariši danes na višji ukaz na svobodi.

Politične vesti.

* Nov Markov protokol. Vselej, kadar zabrede radikalna vlada v neprimliko, si pomaga s koncesijami. Tako je ob volitvah kupovala Nemce, pozneje se pobotala s klerikalci in Radičevci z znanim Markovim protokolom. Sedaj so ji odrekli pokorščino zopet Turki in treba jih je bilo zopet potolažiti, sicer je konec vladanja. V soboto popoldne je ministrski svet razpravljal o položaju in Pašić si je znal pomagati iz zagate. Poiskal je že vajenega političnega mešetarja Jankovića s Kojićem k Turkom in po dvehurnem barantanju so se pobotali in sestavili protokol, ki ga je podpisal za vlado Kojić, za Turke pa Ferat Draga. Radikalci so obljubili Turkom šerifski sodišča, vakuf, begom puste zemljo, sekvestri nad turškimi posesti se ukine, ter osnujejo šole s turškim in arnavtškim učnim jezikom. Radikalni klub je čakal na izid pogajanj in je vse turške zahteve takoj odobril. Ta protokolarna

Danes so izostale inozemske vesti vsled poštne stavke, ki je izbruhnila v Avstriji.

Pašić čita radikalcem levite.

Ne vidi povoda za demisijo.

Beograd 10. decembra. V zadnjem času so nastopila nesoglasja med vlado in džemijetom, zato se je g. Pašić v skrbah za usodo svoje vlade zopet zavezal napram Turkom in privolil v nove koncesije. O tem je poročal včeraj v radikalnem klubu. Izjavil je, da bo vlada popustila v nekaterih šolskih in sodnih stvareh, ki se tičejo Turkov; izvršila bo revizijo kazni zaradi izgrediv v Kosovski Mitrovici obsojenih Turkov.

G. Pašić se je v nadaljnjem delu svojega ekspezeja dotaknil tudi nekaterih

nezdruživih pojavov v radikalnem klubu; prav posebno je grajal nediscipliniranost in je zažugal s konsekvencami, če ne bo boljše.

O trenutnem političnem položaju je dejal, da ni povoda za demisijo. Tudi minister Uznović nima pravega vzroka za ostavko, zato je pričakovati da jo umakne. G. Pašić je končno zaprosil klub, da naj kar najbolj pospešitev afere Marković-Ranković, češ da jo nasprotniki zlorabljajo in s tem škodujejo radikalni stranki.

Uradniški prejemki v ministrskem svetu.

3 in pol milijona Din. za

Beograd, 10. decembra. Ministrski svet se je na svoji včerajšnji seji bavil tudi z uradniškim vprašanjem ter konstatiral, da so se pojavile pri klasifikaciji uradništva velike težkoče ter da bodo posamezna ministrstva potrebovala za to pet mesecev. Ker pa je uradništvo v veliki gmotni krizi, jim hoče vlada materijelno pomagati, samo ne ve še kako naj bi se to zgodilo. Mislilo se je sprva na zvišanje draginskih doklad in plač, toda izplačilo bi bilo pred končno klasifikacijo nemogoče in tako bi se to zopet zavleklo za več mesecev. Ministrski svet je zato sklenil, da se uveljavijo nove plače v smislu uradniškega zakona z dne 1. oktobra 1923. in sicer tako, da

popravlja železnice po poplavi.

se izplača vsem državnim nameščencem s 1. januarjem predum na račun poviškov za mesece oktober, november, december in januar. Do končne klasifikacije se nadaljuje z izplačevanjem teh predumov. Po končani razvrstitvi in klasifikaciji se potem difference izravnaajo. Oni ki bi prejeli premalo, dobe difference naknadno izplačano, dočim bodo morali preveč prejete zneske vrniti državni blagajni. Finančni minister je dobil nalog, da izdela načrt, kako bi bilo izplačilo mogoče v okvirju sedanjega proračuna. Prometnemu ministru je bil dovoljen kredit v znesku 3 in pol milijona dinarjev za popravila škode, nastale vsled zadnje poplave na železnicah.

politika radikalne vlade je izzvala pri vsej opoziciji ostre komentarje in dokazuje, da se vladi mažejo tla pod nogami.

* Konkordati z Vatikanom. Vprašanje konkordata z Vatikanom se nahaja v zadnji fazi. Včeraj je posetil papeški nuncij, monsignor Pellegrinetti ministra ver ter imel z njim daljši razgovor. V zvezi s vprašanjem konkordata in imenovanjem nadškofj-skega koadjutorja je došel v Beograd zagrebški nadškof, dr. Ante Baner ter posetil ministra ver. Načrt konkordata, ki ga je izdelala posebna komisija, bo te dni predložen ministrskemu svetu v odobritev.

* Diplomatična zmaga Čehoslovaške. Že izza pariške konference sta bili Poljska in Čehoslovaška v ostrem sporu zaradi Javorine. Kraj leži ob čehoslovaško-poljski meji na ozemlju Spiš. Ker v razmejitveni komisiji ni prišlo do sporazuma, je bila zadeva predložena veleposlaniški konferenci, ki je dne 28. julija 1920 odločila, da pripade Javorina Čehoslovaški. Ker se Poljaki niso zadovoljili s to razsodbo, se je borba za Javorino nadaljevala diplomatično in politično. Poljski tisk — a deloma tudi češki — je spor izkoriščal za kaljenje dobrih odnosov med obema državama. Naposled je prišlo javorinsko vprašanje pred Društvo narodov, kjer sta se zastopnika obeh držav sporazumela, da odloči o stvarih nepristransko mednarodno sodišče v Haagu. Haško sodišče je minule dni razsodilo, da je odločitev veleposlaniške konference definitivna. Javorina tedaj ostane Čehoslovaški.

* Nemški državni zbor je v soboto sprejel pooblastilni zakon z 313 proti 18 glasovom. Nato je bil odgoden do konca decembra.

* Kapitulacija nemških industrijcev. V petek so bile podpisane zadnje pogodbe med »Mittelland«-om in nemškimi industrijalci v Pomeraniji. Rudarji v bohum-skem okrožju so pristali na podaljšanje delovnika za eno uro.

Dnevna kronika.

— Odlikovanja. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je odlikoval gg.: Antona Kolča, Stefana Paternuša, Franca Gigerla, Jožefa Konečnika in Antona Kraserja, delavce, ter Mihaela Habermanna, delovodjo železarne na Muti z zlato medaljo za vestno službovanje. Imenovanim bodo izročene zlote medalje in tozadevne diplome na svečan način po slovenjgraškem okrajnem glavarju dr. Marku Ipavicu v nedeljo dne 15. tñ. ob 12. uri v prostorih železarne na Muti. Čestitamo!

— Za Malgajev spomenik v Guštanju je odbor prejel sledeče nadaljne zneske od gg. nabiralev: Kurbus, Slivnica 20 D; dr. Čuš, Kočevje, 180 D; Mravljak J., Vuzenica 140 D; Milka Lepe, Marenberg 75 D; dr. Franc Kandare, Krško 605 D; Rudolf Vudler, Petrovče 150 D. Prej 8936.75 D, sedaj 1170 D, skupaj 10.106.75 Din.

— Novi predsednik centralnega odbora Orjune se ne piše dr. Levutič, kakor je stalo pomotoma v listu, ampak dr. Leontić.

— Ministra Vujičić in Trifković v Sloveniji. V soboto popoldne sta prispe-la v Ljubljano ministra Vujičić in Trifković, da se na lieu mesta priprčata o škodi ki jo je povzročila zadnja povodenj. V soboto sta se podala v Planino, v nedeljo pa sta si ogledala Gorenjsko do Bohinja, v ponedeljek Celje in Savinjsko dolino.

— Za novinarskega atašeja pri našem poslanstvu v Varšavi je imenovan slovenski pisatelj dr. Anton Novačan.

— Prehrana bolnikov v bolnicah. Ministrstvo za narodno zdravje je izdelalo nov pravilnik o prehrani bolnikov v bolnicah, ki stopi v veljavo s 1. januarjem 1924.

— Opozoritev in prošnja! Blizajo se božični prazniki in z njimi Novo leto 1924, za katero smo izdali in založili žepni koledar y. korist in podporo našim so-

trpinom, bednim slepim. Prosimo vsakega, kdor ima srce do najbednejših, naj bi si omislil ta koledar. Je zelo pripraven: ima dnevnik za vsakdanje zapiske, poleg tega prostor za daljša beležke. Obsega tudi vozni red železnic v naši državi, je v platno in lico vezan ter stane samo 20 D. Dobiva se v vseh knjigarnah in trgovinah s papirjem, kakor tudi v trafikah, ki jih imajo invalidi. Slednjič pri založništvu samem. Podpor-no društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ul. 12.

— To je ono pravo! Dobijo se še vedno ljudje, kateri Fellerjevega Elza-fluida še niso poskusili, dasiravno se že čez 25 let v vseh deželah uporablja. Kdor je samo enkrat poskusil njegovo izvrstno delovanje kot drgnjenja hrbta, udov itd. ali kot kosmetikum za usta, kožo in negovanje glave, bode gotovo rekel: »To je ono pravo!« Je veliko boljši, močnejši, izdatnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje. Prežene nahod, zobobol in umirava živce, 3 dvoj-nate ali 1 specialna steklenica s pakova-njem in poštino 24 dinarjev; 36 dvoj-natih ali 12 specialnih steklenic 214 D in 10% doplatka. Adresa: Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 201, Hrvatsko.

— Nemški uradniki dobe plače v zlati valuti. Glasom časopisnih poročil iz Berlina so pogajanja med nemško vlado in organizacijami državnih uradnikov glede določitve plač v zlati valuti, uspešno končala. Državni uradniki dobe 50% lanskikh dohodkov, preračunanih v zlato valuto. Sporazum stopi v veljavo s 1. decembrom.

— Prvo rusko žito v Angliji. Ta teden je došel v London ruski tovorni parnik, ki je pripeljal prvo žito, kar ga je po vojni izvozila Rusija v Anglijo.

— Študentovski nemiri v Italiji. Ker je tudi napuljsko dijaštvo protestiralo zoper nameravano reformo vseučilišč, pri čemur je prišlo do krvavih izgrediv, je minister prosvete odredil, da se tudi vseučilišče v Napulju do nadaljnjega zav-tvori.

— Potres na Tirolskem. Seismografski zavod na univerzi v Inomostu je zazna-moval v petek ob 9. uri 59 min. 36 sek. močan potres, ki pa je bil zelo oddaljen. Gibanje zemlje je znašalo v Inomostu 0.2 mm.

Koroške vesti.

Guštanj. (Koncert.) Minulo nedeljo je priredilo Pevsko in godbeno društvo v proslavo ujediničenja 5. koncert, ki je bil kljub slabemu vremenu prav dobro obisk-an. Kakor vedno, tako je tudi društvo tokrat nudilo občinstvu izborni pro-gram. Najbolj so ugajale pesmi: »Do-bro jutro« s spremljevanjem orkestra, »Ves dan je pri oknu stala« (mešan zbor), »Pastir« (moški zbor), »Prišla je miška« (mešan zbor), Venček slov. na-rodnih pesmi (moški zbor). Pozornost je zbudil »Venček srbskih narodnih pesmi« (orkester), ker so melodije precej razli-kujejo od slovenskih. Bil je lep večer — vstopnina nizka. Med poslušalci ni bilo inteligence slov. ljudske stranke in ne delavstva. Zalosno, ako je zagrizenost tako velika, da niti slovenske pesmi in glasbe ne pardonira. Dober obisk pa naj bo »Pevskemu in glasbenemu društvu« v bodrilo in priznanje.

Guštanj. Delavci Mariboržani, ki so mislili, da bodo Guštanj čez noč spre-obrnili v nemško kolonijo, so jo morali pokuriti nazaj. Vzeli so precej reči se-boj. Orožništvo pa jih je pravočasno pri-jelo. Guštanjski nemškutarji so imeli s temi fanti posebno veselje! Seveda — gliha vkup striha. Jeklarna bo sedaj menda bolj previdna!

Kultura in umetnost

Po Stritarjevi smrti.

Smrt staroste slovenskih pesnikov in pisateljev nas je zopet spomnila, da smo narod, ki ne zna ceniti svoje preteklosti in ki je silno skromen, kadar je treba izkazovati pijeteto duhovnim in narodnim velikanom. Nekaj namreč vidimo: čim večji so narodi in čim višja je njih kultura, tem večjo pieteto izkazujejo pokojnim voditeljem in tem večja je njih ljubezen do tradicij. Kaj store Angleži, Francozi in Nemci za svoje velike pokojnike? Westminsterška opatija, Pantheon in Walhalla — to so zgolj najpomembnejši spomeniki mrtvim. Pojdite v Weimar in poiščite Goethejeve in Schillerjeve spomine! Goethejeva hiša je izpremenjena v muzej. Soba, kjer je delal, soba, ki je v nji umrl — vse je ohranjeno v svoji prvotni podobi. Najmanjši predmeti, ki so bili na pr. v Goethejevi smrtni sobi, leže na svojem mestu. Zdi se, da Goethe ni umrl, marveč je šel na sprehod in se še vrne. V Weimarju je tudi še poseben muzej, posvečen Goetheju in Schillerju. Tu najdeš vsa izdanja njunih del in ogromno literaturo, ki ji na raznih jezikih izšla o njima. Nad vsem tem bedi čut pijetete, ki jo ima nemški narod do svojih velikanov, vsega se oklepa narodova ljubezen in hvaležnost. In tako je po vseh mestih, po vaseh in trgih, kjer so slavni in manj slavni predstavitelji nemštva živeli, delali in umirali. Posebej bi bilo treba pisati, kako vestni so v tem oziru Francozi. A tudi pri manjših zapadnih narodih, ki so imeli bogato zgodovino in slavno preteklost, je najti obilo dokazov tople hvaležnosti, ki jo kaže živčji rod svojim mrtvim oračem in sejalcem na njivni napredka in kulture. Naj omenimo še eno: Boljševiki gotovo niso varuhi kulture, in večkrat je bilo čitati, da preganjajo Tolstojeve pristaše. Vkljub temu pa niso mogli biti ravnodušni napram spominu velikega pisatelja in filozofa Tolstoja ter so njegov dom Jasno Poljano izpremenili v Tolstojevski muzej. Tu bo zbrano vse, kar se tiče Tolstoja; sem bodo romali oni, ki bodo hoteli počastiti Tolstojev spomin.

Mi smo mali narod zato pa ima pri nas vsaki pojav manjše sorazmerje napram analognemu pojavu pri velikih narodih. Mi ne moremo zidati Walhall in Pantheonov, vendar pa s tem ni rečeno, da moramo misliti tako kot se pri nas čisto misli: Kaj pa je treba radi mrtvih izdajati denar? Mrtvim jeto vendar vseeno! Rajši skrbimo za žive! V tem je dober kos resnice; nihče namreč ne dvomi, da mrtvi ne potrebujejo nagrobnih kamnov in raznih posmrtnih časti. A potrebujejo jih živi, potrebujemo jih mi. Življenje ni golo nasičevanje materialnih potreb, temveč je tudi boj za kulturni napredek. Vsaka kultura pa deloma sestoji iz simbolov, tako kot vsaka umetnost in religija. Taki simboli so Walhalle, Pantheon in druge stavbe, posvečene velikim možem; sem spadajo spomeniki, narodni prazniki in drugi podobni momenti. Barbarom ni vest ničesar očitala, ko so podirali divne antične spomenike; oni so svoje početje opravičevali čisto logično in razumno, češ: kakšno svrhu pa ima za nas mrtvo kamenje, četudi je izklesano v človeške in druge figure?! Barbari so bili narod brez zgodovine, a tuja zgodovina je bila zanje brez smisla. Danes, ko materialistični interes zopet gospoduje nad vsem drugim, se marsikje povračajo podobni nazori, seveda v finejši obliki: čemu nam take »komedije« kot so spomeniki, nagrobni grob neznanega vojaka itd.? Vprašanja te vrste si kaj hitro pridobijo popularnost in zlasti v naših razmerah je tako: Pisatelju, znanstveniku in drugim predstaviteljem kulture ne kažemo posebne hvaležnosti niti dokler so živi; kadar pa jih vzame zemlja, jim napišemo nekrologe in spremimo do groba, potem pa mirna Bosna!

Čitatelji naj oprostite tako dolgi uvod in članek »Po Stritarjevi smrti«. Nadaljevanje bo namreč prav kratko: Stritarja smo torej pokopali in bi bilo dobro, če nam zdaj ne bi delal nadaljnjih skrbi. A ljudje, ki imajo čut za tradicije in pieteto do zaslužnih mož, bi stavili nekaj vprašanj:

Recimo, da je bilo prav, da smo ga pokopali baš v Ljubljani, dasi ni nikjer zapisano: Vsi slovenski pisatelji morajo biti pokopani v Ljubljani. Čudno pa je, da so ga položili v grobnico Slov. pisateljskega društva, dasi nameravajo grobnico preložiti na novo pokopališče. In še danes nimajo prav jasnega načrta, kaj bi s temi grobovi in nikogar ni, ki bi dal inicijativo, da bi se postavil tem možem skupen pantheon. Kajpa, v skromni obliki! Tak pantheon bi bil trajen spomenik narodne hvaležnosti onim, ki so vodili narod pred osvoboditvijo, njim, ki so delali našo skromno zgodovino. — Takšne male pantheone namreč gradijo srbski trgi in vasi med vojno umrlim mučencem; s stališča materialističnega egoizma pač nepotreben posel...

V Rogški Slatini, kjer je naš Stritar preminul, bi se dala brez posebnih narodnih ali zasebnih žrtv njegova smrtna soba ohraniti takšna kot je bila ob pisateljevi smrti. Rogška Slatina je dobro obiskan kraj in bi nam ne škodovalo, če bi lahko tujcem pokazali: Evo naš skromen Weimar! To je drugi konkreten predlog; nanj naj odgovarjajo oni, ki še imajo kaj čuta za slične reči, kajti kdor sodi vrednost človeka s stališča trebuha ali dobička, ta naj ne misli o mrtvih, ker še živih ne zna ceniti!

—□—

x Magdalena. Ljudska igra v treh dejanjih. Spisal Ludvik Thoma. Režira: Joško Kovič. Odveč bi bilo pisati o dobrih straneh Thomove ljudske igre. V nji je vse na svojem mestu: značaji so taki, kakor jih nahajamo povsod med kmeti, dejanje se razpleta logično in neprisluslivo, dogodki nastajajo tako, kakor nastajajo v samem življenju. Še sam tragičen konec se nam zdi naraven, dasi bi plemeniti Prepolje zaslužil boljše usodo kot je morilčeva. Toda življenje je takšno; včasih se njegovi volji tako spletajo, da jih tudi najboljši človek ne more razvozlati, ampak jih kratkoma preseka. Vprizoritev je bila na tak višini, da bi bili v zadregi, če bi hoteli kaj prigovarjati. Režija g. Koviča je tudi tokrat pokazala večjo roko. Vloge so bile dobro naštudirane in so učinkovale v podrobnostih in v celoti. Gdč. Kraljeva se je v naslovni vlogi tako obnesla, da moramo njeno Magdaleno smatrati za najboljšo, kar je doslej dala. Z očitnim umevanjem Magdaleniinega značaja in s poglobitvijo v celotno dejanje, je dobro zadel značaj, napol pomestjanjenega dekleta, ki prinese iz mesta kolketne kretnje, zadirčen glas in vedenje, katero spominja Magdaleniine slabe preteklosti. Prav posebno se je ta kontrast s kmečko sredino posrečil v mojsterskem prizoru, ko z Lovrom obedujeta in ko v nji valovijo stara, nepokvarjena čustva hkrati s kolketno vsiljivostjo predmetne potepuške. Skratka: gdč. Kraljeva je zadovoljila naše pričakovanje. G. Tepavec še nismo videli v pomembnejši kmečki vlogi. Njegov Prepolje je bil globoko naštudiran in je zlasti v drugem in tretjem dejanju učinkoval z življenjsko prisnostjo. Igra g. Tepavca je kazala vse psihološke nijanse Tomaževega značaja: blago srce pod trdo grčo, odpor pravničnika proti vaškim mogočnikom itd. Glej Šturmova je podala bolno kmečko ženo Marijano zelo plastično in kar pri nji ni običajno — ubrano in enotno. G. Kovič je naštudiral hlapca Lovra tako pristno in domače, da smo uživali v njegovi igri. Tudi župan g. Grom je bil posrečen. Kontrast med njegovim in Prepoljevim značajem je prišel plastično do izraza. Dobro je zadel figuro okostenelega pismouka — kaplana g. Skrbinšek. Lepo podan je bil dobrodušni a premehki značaj kmeta Plankarja (Harastovič); tudi gdč. Petkova in g. Tomasič sta pripomogla gladkemu in prijetnemu učinku vprizoritve. Skratka: vprizoritev Thomove »Magdalene« je uspela kakor le more uspeti na našem odru.

x Senzacija v mariborskem gledališču bo vprizoritev Hasencleverjevega ekspresionističnega igrokaza »Onstran«, ki ga je preložil g. prof. Šilih. Dramo režira g. Bratina, ki igra vlogo moškega, vlogo žene pa igra ga. Bukšekova. »Onstran« bo podan v docela novi inscenaciji. V to svrhu je g. Bratina nabavil no-

ve zavese; izgrajeni bodo tudi novi stebri. To je prvi poskus najmodernejše reziže na našem odru. »Onstran« je globoko zasnovano delo z vso karakteristiko ekspresionističnega umevanja umetnosti. Premijera »Onstran« se bo vršila v bližnjih dneh.

x Še je čas, Božič je pred durmi. Marsikdo si beli glavo v vprašanju, kaj naj bi poklonil svoji dragi ženki ali zaročenki, svojim starišem ali stricu, teti ali prijatelju. Najlepši dar je pač originalni umotvor. V strokovnem udruženju jugoslov. oblikujočih umetnikov je združena elita slovenskih umetnih slikarjev, kiparjev in arhitektov. Ni je panoge oblikujoče umetnosti, ki ne bi bila zastopana po izvrstnih strokovnjakih. Odbor udruženja, daja interesentom brezplačne informacije glede um. naročil vsake vrste. Naj bi se vsakdo, kdor želi naročiti kako umetniško delo, odselej obrnil na podpisani odbor. Adresa: SUJOU, Ljubljana, Tehn. srednja šola. Vprašanjem treba priložiti znamko za odgovor.

Sokolstvo.

Telovadna akademija »Mariborske Sokolske župe« 8. decembra 1923

je uspela v zadovoljstvo Sokolstva, kakor tudi Sokolstvu naklonjenega občinstva, ki je zavzelo vse sedee in izpolnilo tudi večji del stojišča namenjenega prostora, tako v pritličju kakor tudi na galeriji velike Götzove dvorane. Bila je zastopana državna uprava s svojim najvišjim tukajšnjim funkcionarjem, menda tudi mestna uprava, častništvo pa je reprezentiralo večje število oficirjev od podporučnika do kapetana I. klase. Ne le meščani, nego tudi okoličani so tvorili ostalo občinstvo, ki je s svoje prisotnostjo dalo najlepše izpričevalo samemu sebi, ker je dokazalo, da pozna veliki pomen sokolske organizacije in sokolskega dela ob državni meji.

Sporod je bil odprt z majhno zamudo s kraljevsko himno. Nato je povzel besedo br. župni starosta dr. Pivko, ki je povdaril, da Sokolstvo desetletnice nikakor ne smatra za kak mejujnik, nego da je proslavilo ta dogodek le z namenom, da se utrdi v zavesti, da se smerice za bodoče desetletje začetnega dela pravilne. Spomnil se je tudi našega vzora požrtvovalnosti in nesebičnega dela, prvega Sokola v državi — Nj. Vel. kralja Aleksandra in nato prepustil sodbo o Sokolstvu navzočim njegovim prijateljem.

Ko so odzveneli zvoki sokolske koračnice, je prikorakal mariborski moški naraščaj, reprezentiran po 8 dečkih, ki so tako s svojimi — rekli bi — že sedaj klasično razvitimi postavkami kakor s samozavestjo takoj pridobili srca gledalcev. Majhne pomanjkljivosti v skladnosti niso motile prvega vtisa. — Njim je sledila osmerica članic tudi iz Maribora, ki so izvajale vaje z majhnimi krogi. Eleganci in mehkoosti ženskemu telesu prilagajajočih se gracioznih gibov ni bilo ugovarjati; skladnost, kritje in ravnanje je v telovadbi izurjenemu očesu nekoliko nagajalo, pa ne toliko, da bi to mogel opaziti, kdor ni prišel s prekritičnim namenom na akademijo. — Velik aktivum, kakor se je izrazil br. župni podstarosta Julče Novak, je pomenila naslednja točka: vaje s puškami popolnoma kmetiškega sokolskega odseka v Jarenini. Kdor ve, s kakimi težkočami je spojeno tehnično delo pri članstvu, izhajajočem iz zgolj kmetiških krogov, ta se ne bo čudil razburjenosti, ki so jo kazali spočetka bratje Jareninčani. Ali že po prvi sestavi so obvladali položaj in rešili nalogo, ki so si jo stavili, častno. — Za nastope najnehvaležnejše, a pri tem gotovo eno najtežjih orodij si je izbrala iz Mariborčanov in enega šentlenarčana kombinirana Jareninčanom sledeča vrsta na konju. Razen par trenutkov, ko so popustili živci bratom, ki niso novinci v nastopanju, a so v zavesti svečanostne prilike vendar kazali nekoliko treme, je bilo izvajanje dobro in tudi občinstvo — kakor sploh ves večer — po zaslugi ni štedilo z aplavzom. — Iz Mariborčank in udeleženk ravnokar minulega prednjaškega tečaja sestavljena

šestnajstotica s 4 velikimi obroči je pokazala ljubke, a ne enostavne sestave, ki so zahtevale vso pozornost in tudi mnogo energije telovadk. In po večini so zmogle oboje. — Nekako v centru prireditve sta bili godbena točka iz članov Češkega kluba in Sokolov kombinirane orkestra pod vodstvom br. Šušteršiča in dve pesmi gdč. Mezgečeve, ki je s svojim nastopom znova dokazala razumevanje in simpatije za Sokolstvo. Šopek in burno ploskanje sta ji bila zaslužena zahvala. Gotovo ti točki niste bili brez namena v centru: vedno bolj in bolj prodira v sokolske vrste edino pravilen nazor, da je v najožji zvezi s sokolovanjem tudi kulturno in prosvetno delo, katerega se da pri dobri volji — kakor je ravno dokazal n. pr. orkester s svojim vzgledom — opraviti obilo.

Drugi del akademije so otvorili 4 bratje z boksom. Ta panoga prostih vaj je pri nas še manj popularna in je zato dobro, da jo je bilo videti tudi na akademiji; sicer bi bilo treba za to točko še precej piljenja. — Kombinirani ptujski oddelek, sestojč iz 5 članic in 5 članov, je pokazal lepoto združenih moških in ženskih »prostitih«. Gradacijo v sigurnosti članov oziroma gracioznosti članic je bilo pač opaziti, ali splošni vtis je bil dostojen akademije; in s tem je povedano dovolj. — Višek v telovadskih zmoglostih je bila iz Mariborcev, 1 Ptujčana in 1 Lenarčana sestavljena vrsta samih sigurnih stojašev na bradlji pod vodstvom br. Gaberske, ob čigar držnostji je menda zastalo marsikatero srce. A tudi telovadski gourmand si je rekel pri odhodu vrst: A la bonheur! — Osmerici članic iz Maribora s prostimi vajami je sledila še deveterica članov mariborskih s sestavami, ki smo jih videli že nekolikokrat. »Zasedena« je bila deloma na novo, a je bila na istem višku kakor vedno doslej. — Ob zaključni (godbeni) točki smo vzhiceni zapuščali dvorano.

Oficielnemu delu je sledil še bratski sestanek, ki ga je nekdo — kakor je dejal v svojem otvoritvenem in pozdravnem govoru na sestanku br. župni starosta dr. Pivko — imenoval komerz, a to ni bil. Vdeležil se ga je tudi prvi župni starosta br. dr. Rosina, ki ga je posebej pozdravil br. Pivko, podčrtavajuč pomen I. župnega zleta v Rušah; vse članstvo ga je iskreno aklamiralo in mu priredilo burne ovacije. Med nekolikimi govori, v katerih je bil postavljen za vzgled skromnega, tihega in trajnega sokolskega delavca br. Rajko Zotter in kjer se je obudil tudi spomin na naše prve sokolske delavce, brate Čehoslovake, kar je tudi — nekaj njihov predstavnik na sestanku — bivši prvi župni načelnik br. Eman Illich; po iskrenih bratskih razgovorih, kjer smo si izpričali svoje veselo in žalostno doživljanje, svoja zadoščenja in skrbi; po dokazu nevsahljive sokolske — gmotne — požrtvovalnosti, ki je prinesla fondu za zgradbo Sokol. doma v Mariboru čez 1100 Din., je bila lepa proslava župine desetletnice zaključena z vtisom, da je tudi seme, ki je bilo znova izsejano ta večer, padlo na rodovitna tla in da bo rodilo stoteren sad.

—□—

o Dramatični odsek Sokola v Studenčih vabi tem potom vse one, ki bi imeli veselje za sodelovanje pri predstavah, da se čimprej zglasijo ali osebno v Sok. domu, ali pa pismenim potom na naslov društva. Dobrodošel vsak, posebno pa oni (gpčne in gospodje), ki bi event. prevzeli tudi večje vloge.

Za obmejne šole.

Kakor vsako leto, tako je te dni tudi za letošnjo božičnico obdarilo okrajno glavarstvo v Mariboru obmejne šole: Sv. Duh na Ostrem vrhu, Sv. Jurij ob Pesnici, Svečina, Zg. Sv. Kungota, Sv. Ilj. in Sladki vrh, kakor tudi 8 okoliških ljudskih šol z oblekami, perilom in čevlji. Razdelilo se je 916 komadov oblek in perila, 4 parov čevljev in večje število kocov in slamnic.

Za božičnico revni deci na Kaplj je darovalo Mariborsko slov. žensko društvo 14 parov otroških nogavic. Najsrčnejša zahval

Mariborske vesti.

Maribor 10. decembra 1923.

m Oficir garnizona Maribor priredil 17. decembra 1923 ob 21. uri v Goltzovi dvorani svečani ples v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Vabila, katera veljajo kot vstopnice, se dostavijo koncem tega tedna. Povabljeni, katerim ne bi bilo mogoče odzvati se vabilu, naj to sporoče upravljemu odboru oficirskega doma.

m Pevski odsek društva »Jadran« nanašanja svojemu članstvu, da se vršijo pevske vaje in to vsak torek in petek za moški in ob sredah za ženski zbor, točno ob pol 20. uri zvečer v društveni dvorani Grajski trg 1, I. nadstropje. Obenem se vabijo vsi prijatelji in prijateljice, kateri se želijo na novo prigrasiti k pevskemu odseku.

m Sestanek Orjunašev se je vršil v soboto zvečer v Narodnem domu. Poročala sta podpredsednik dr. Stefančič in delegat ljubljanskega oblastnega odbora g. Šlajpah o kongresu Orjuna v Splitu. G. Škerjanc je po kratkem utemeljevanju predložil daljšo resolucijo, v kateri se odločno protestira proti prežiranjem in ščitenju Nemcev in nemčurjev v obmejnih krajih in zlasti proti ustanovitvi nemške tiskarne, ki bi bila zopet novo orožje nemške iredente ob meji.

m Ples nemških buršakov je pristojna oblast, kakor doznavamo, prepovedala. Buršaki so se zoper prepoved pritožili na višjo instanco. Upamo, da bo tudi ta upoštevala javno mnenje ter priziv zavrnila.

m Mestno kopališče je izven nedelje in pondeljka vse dni v tednu odprto od 10. do 19. ure zvečer. Parna kopelj je ob sredah in petkih ves dan za dame, ostale dni pa za gospode. Obiskovalcem kopališča stoji vedno na razpolago prvostni operator.

m Preostali darovi Miklavževega večera Sočala naj se dvignejo pri hišniku v Narodnem domu.

m Knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

m G. mestnega stavbenika Glaserja je objava županovega odgovora na njegovo pritožbo o občinskem gospodarstvu silno razkačila. V petek zvečer je ves razjarjen pribrumel v našo upravo, ter prav arogantno — seveda v nemškem jeziku — zahteval 5 številki dotičnega »Tabora«, da pošlje, kakor se je sam izrazil, ta »čin barbarstva v kulturno Avstrijo in Nemčijo«. Visokokulturnemu g. Glaserju se samo čudimo, kako je mogel celih 5 let vzdržati med nami — barbari; zakaj se ni že davno preselil v kulturni »Heimatland«. O njegovi kulturi pa resno dvomimo. Vsak malo kulturnejši Nemec, ki je zmožen slovenskega jezika, kakor ga je g. Glaser, bi se v upravi slovenskega lista posluževal slovenskega jezika. V ostalem pa, g. Glaser, kdor si upa javno tožariti, mora tudi prenesti javno kritiko.

m Socijalistični shod, ki ga je sklicala minulo nedeljo krajevna organizacija SPJ v mali kazinski dvorani, je bil zelo slabo obiskan. Shodu je predsedoval g. Eržen, govorili pa so gg. Bahun o komunalni politiki in stanovanjskemu vprašanju, podžupan Družović o proračunu in mestnem gospodarstvu in župan Grčar o samoupravi mest in novem občinskem zakonu. H koncu je bilo izrečeno socijalističnemu občinskemu klubu zaupanje ter sprejetih več resolucij.

m Uradništvo Jadranske banke v Mariboru je darovalo po g. Plaskanu društvu za podporo revnih učencev 435 D mesto venca na krsto umrlega g. Krstija Alfreda, ravnatelja Jadranske banke v Beogradu, za kar se najtopleje zahvaljuje odbor.

m Pisalni stroji na obroke! Tvrdba Ant. Rud. Legat, specialna trgovina s pisalnimi stroji, Maribor, Slovenska ul. 7, prodaja ob božiču pisalne stroje za potovanje različitih sistemov (Erika, Underwood, Vasantia itd.) po ugodnih plačilnih pogojih. Glej tudi inseratni del.

m Na cesti napadena. V soboto zvečer se je vračala neka Iva Petrič z neko drugo gospo po Ruški cesti, proti domu v Studencih. Nenadoma je skočil izza

nekega ogla pred njo nepoznan moški ter ji iztrgal iz roke ročno torbico, v kateri je imela razne stvari in 75 dinarjev gotovine. Možakar je v temi pobegnil. Uvedena je preiskava, ki pa bo, kakor že večkrat, bržkone ostala brezuspešna.

m Zagonetna smrt. V nedeljo zjutraj so našli v novi zvonolivarni Nassimbanti-Zoratti na Koroški cesti mrtvega nočnega čuvaja Franca Robiča. On je, kakor običajno, stražil v soboto tovarniška poslopja, zvečer mu je še žena prišla na večerjo. Ker ga drugo jutro ni bilo domov, ga je šla iskat in ga našla mrtvega. Na truplu ni opaziti nobenih znakov nasilja. Obstoja sum, da je umrl vsled zastrupljenja. Pri njem so našli košček klobase, ki je bila morda pokvarjena. On pa je že več dni tožil o bolečinah v želodcu, tako, da ga lahko povzročila smrt tudi kaka želodčna bolezen. Truplo so prepeljali v mrtvašnico, kjer bo razteleseno, da se ugotovi pravi vzrok smrti.

m Iz policijske kronike. V soboto sta bila aretirana mesarska vajenca Martin H. in Edvard J., ker sta ukradla v mestni klavnici mesarju Trofeniku dve telečji koži in jih prodala nekemu strojarju v Pobrežju. Oddana sta bila sodišču. Ovaden pa je tudi strojar, ki je kupil ukradeno blago. — Radi nepredvidne vožnje je bil prijavljen nek sofer, ker je na Meljski cesti podrl na tla dva pešca, ki sta dobila pri padcu več lahkih poškodb in si poškodovala obleko.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Ponedeljek, 10. dec. zaprto.
Torek, 11. dec. »Ženitev«, Ab. A.
Sreda 12. dec. »Umetniška kri«, Ab. E.
Četrtek, 13. dec. »Magdalena«, Ab. C.

—□—

Prošla sprememba repertoira. Radi obolevnosti g. Skrivaniča se je moral repertoar v toliko spremeniti, da se je igrala v soboto zvečer »Umetniška kri« in v nedeljo zvečer »Magdalena«.

Gg. E-abonentom. Radi obolevnosti g. Skrivaniča se je moral repertoar v toliko spremeniti, da se je vprizorila v nedeljo zvečer »Magdalena« za ab. E. Ker pa vsled hitre spremembe repertoira morda vsi gg. E-abonent, niso zvedeli za njihov abonent, se isti naprošajo, da blagovolijo to javiti, da se jim bo rezerviralo mesto pri naslednji predstavi »Magdalena«.

Celjske vesti.

Seja mestnega šolskega sveta v Celju se vrši v ponedeljek, dne 10. tm. z običajnim dnevnim redom.

Celjsko mestno gledališče. Pretečeni torek, petek in nedeljo se je vprizorila na celjskem gledališkem odru Mischova ljubzenska komedija »Prinček«, ki jo je prav spretno prevedel na slovenski jezik režiser »Železnik«. Igrali so jo vsi igralci izredno spretno, zlasti pa so ugajale kreacije gđ. Hane Mirnakove (igralka Ada) ter gg. Železnika (Prinček), Pfeiferja (baron Stillfried), Perca (knez Leuchtensteinski) in Lormana (major Randl). Gledališče je bilo pri vseh predstavah polno. V torek 11. tm. se igra Kraigharjeva »Školjka« z abonma B z go. Šaričovo in z go. Juvanovo iz Ljubljane kot gosti.

Ravnateljstvo Glasbene Matice v Celju namerava s pričetkom leta 1924 prirediti redne mladinske koncerte, združene z glasbenimi predavanji, katera imajo namen muzikalno vzgajati srednješolsko mladino. Koncerti se bodo vršili ob nedeljah dopoldne.

Objave.

§ Zdravniško društvo v Mariboru ima prihodnjo odborovo sejo v sredo, dne 12. dec. tl. ob 18. uri zvečer v koldvorski restavraciji v Mariboru.

BORZA.

ZagreB, 10. decembra. Pariz 470—475, Curih 15.425—15.50, London 3.86—3.87, Praga 2.55—2.59, Milan 3.825—3.845, Dunaj 0.124—0.125, Newyork 87.75—88.75.

Curiška borza je radi stavke v Avstriji izostala.

Porotno sodišče.

Maribor, 10. decembra.

Matj in sin.

Danes je bilo otvorjeno zimsko porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Mariboru. Vaška drama, kakor se jih odigra sto in sto v kmečkem življenju, je bila predmet prve porotne obravnave. Josipnik Ivan in Marija Jeremič na Humu pri Ormožu sta leta 1921 predala posestvo svojemu sinu Ivanu in si izgovorila kot. Oče je kmalu na to umrl in v hiši je ostala mati kot previtkariča. S sinom se nista dobro razumela in sta se večkrat prepirala, kakor je to čestito opaziti na deželi, ko se umaknejo stariši v kot in prevzame komando sin. Letos poleti pa se je sin oženil in razprtije so se vsled tega še pomnožile. Mati in sin sta se začela tožariti in kamen spoditke je z vedno večjo naglico drvel v prepad. Tožba na tožbo je sledila med materjo in sinom. Doma pa so se nadaljevali prepiri. Tako je bilo tudi kritičnega dne v petek, dne 7. septembra. Sin je dobil zopet neko vabilo od sodišča. V mnenju, da mu je zopet mati skuhalo kako novo tožbo, se je začel z njo prepirati. Mati se je umaknila v svojo sobo, prej pa mu je zagrozila, da jo bo pomnil. Čez kakke četrt ure je prišla iz svoje sobe in šla proti gospodarskemu poslopju. Par trenutkov na to se je slišal s ceste krik: »Gori!« Ko je skočil sin na dvorišče, je opazil, da je bilo vse gospodarsko poslopje, v katerem je imel spravljene vse poljske pridelke, v plamenih. Komaj in komaj se je posrečilo rešiti živino, vse drugo je zgorelo. Mati mu je prihajala nasproti od hleva, se vsedla na hišni prag in jokala, gasiti pa ni hotela pomagati. Radi tega je bila osumljena, da je ona zažgala. Zaslisane priče dokazujejo, da v tem času ni bilo nikogar drugega videti v bližini gospodarskega poslopja razun nje. Ona pa trdi, da ognja ni ona podtaknila, temveč bržkone kdo drugi, morda celo sin sam, kar pa ta odločno zanika. Porotniki so zanikali stavljeno vprašanje glede požiga, vsled česar je bila obtoženka oproščena. Zagovaljal jo je odvetnik dr. Rosina.

—□—

Izpred celjske porote.

V četrtek 6. tm. je bil obsojen 24-letni Alojzij Verhovšek, rudar v Seegrabnu, ker je dne 1. nov. tl. v prepiru in pretepu pri Sv. Rupertu nad Laškimi udaril fanta Zemeta s polenom po glavi tako, da mu je počila lobanja in je umrl. Verhovšek je dobil radi uboja 18 mesecev težke ječe.

Tudi radi uboja je stal pred poroto rudar Ignac Kodrun iz šoštanjske okolice, ki je dne 4. nov. udaril pos. sina Ivana Napotnika z drvom po glavi tako, da je ta že drugi dan izdihnil. Kodrun je dobil 3 leta težke ječe.

V petek 7. tm. se je vršila v Celju zanimiva razprava zoper bivšega carinika Grünvalda in zoper 4 žide iz južnih delov države. Ti židje so tihotapili razno blago v našo državo, Grünwald pa je prejemal od njih nagrade in blaga ni zacinil. Govori se o večstotisočkronskih nagradah. Grünwald je bil obtožen zlorabe uradne oblasti, židje pa radi napeljevanja k zlorabi. Zlorabe so bile odkrite v Zagrebu in se je tam tudi pričela preiskava. Razprava je pokazala razmere, ki so vladale pri celjski carinarni do nedavna, v zelo čudni luči. Javno se govori o tem, da je prejšnji upravnik prišel v Celje kot revež, iz Celja pa je šel s celimi vagoni pohištva in perila. — Grünwaldov zagovornik dr. Kalan je tudi v ostrih besedah bilal koruptni sedajni režim, zlasti korupejo pri carinarinah, katere žrtev lahko postane carinski uradnik XI. čin. razreda. Porotniki so sicer potrdili vsa glavna vprašanja, ki so se glasila na zlorabo uradne oblasti; sodni dvor pa je vkljub temu šel na najnižjo dopustno mero kazni in je bil Grünwald obsojen na 3 mesece, židje pa vsak na 2 in pol ozir. 2 mesece težke ječe. Ker so kazni za odsedel s preiskovalnim zaporom, so bili vsi takoj izpuščeni. Državni pravdnik je glede izreka kazni prijavil vzklic.

—□—

Izpred sodišča.

Maribor, 5. decembra.

Nesrečen padeč.

Dne 4. novembra dopoldne je prišel obiskat viničar Peter Kovačič iz Vane-tine svojega svaka, 63letnega želarja Antona Jurjeviča v Paričjaku, okraj Gornja Radgona. Popoldne so odšli in sicer zakonska Anton in Alojzija Jurjevič, Peter Kovačič in njegova sestra Frančiška Rašker k viničarju Petru Kokolu v Radonskem vrhu in od tod k viničarju Francu Ivanušu v Malem Malenskem vrhu. Povsod so pili in se končno ob 17. uri napotili domov k Jurjeviču. Med tem, ko je Kovačič legel za peč, sta odšla Jurjevič in njegova žena še k sosedu v klet. Ko se vrneta domov, in je videl Jurjevič svojega svaka še na klopi ležečega je rekel: »Ta vrag tudi tukaj leži«. Kovačič je nato skočil pokonci ter odvrnil: »Kaj ti vrag od mene hočeš«. Nato sta se svaka spoprijela, pri čemer je Jurjevič porinil Kovačiča iz veže na prosto. Pri tem pa je zadnji padel čez stopnice in potem naprej po strmini v jarek tako nesrečno, da je tam obležal mrtev. Zlomil si je tilnik, vsled česar je nastopila smrt. Imel pa je tudi zlomljeno 11. levo rebro. Jurjevič je bil pred senatom obsojen radi pregreška zoper varnost življenja na 2 meseca strogega zapora.

Čuvaja pretepel.

Dne 23. septembra je občinski, zapri-seženi čuvaj Ivan Kaloša v Strehovcih, okraj Lendava, zasačil v strehovskih gorcih psa posestnice Terezije Czamplin. Naročil ji je da naj ima psa do časa trgatve privezanega. To pa je žensko tako razburilo, da je čuvaju zabrusila v obraz: »Gazamber, lump«. Med tem je prišel zraven zidarski pomočnik Jožef Czamplin in zaklical čuvaju trikrat: »Vrag je storio tvojega Kristusa spueaj se tu odneti. Ker čuvaj ni hotel oditi, je prijel Czamplin za njegovo puško, mu jo iztrgal in vrgel proč, nato pa še čuvaja samega vrgel ob tla in ga tolkel po glavi. Obsojena sta bila in sicer Jožef Czamplin radi pregreška po § 92. in 104. srb. k. z. na 14 dni zapora, Terezija Czamplin pa radi pregreška po § 104. srb. k. z. na 50 Din. denarne kazni.

Mlad pohotnež.

15letni železničarski sin Janez Pergelj pri Sv. Tomažu, okraj Ormož, je bil pred okrožnim sodiščem v tajni razpravi radi hudodelstva oskrumbe obsojen na 5 mesecev težke ječe.

Tuja kolesa prodajal.

17letni zidarski učenec Martin Kovačič v Hrašenskem vrhu, okraj Gornja Radgona, je ukradel 3 kolesa in sicer: Dne 24. marca Juliju Könge v Gornji Radgoni kolo, ki je vredno 4500 K, dne 2. junija Ivanu Peterka v Murski Soboti kolo v vrednosti 2000 K in dne 31. avgusta Fricu Žilavecu v Gornji Radgoni kolo vredno 11.000 K. Okrožno sodišče ga je obsodilo radi hudodelstva tatvine na 5 mesecev težke ječe.

Razžalil pričo.

Dne 28. oktobra je rudar Ivan Prevalnik v Mežici, okraj Prevalje, očital Jožefu Damnikarju, ki je bil pri okrajnem sodišču v Prevaljah v kazenski zadevi zoper prvega kot priča zaslisan, da je krivo pričal. Prevalnik ne taji in se le izgovarja, da je bil vinjen in razburjen, vsled česar se ne spminja na besede. Sodišče ga je obsodilo radi pregreška po § 104 srb. k. z. na 200 Din. denarne globe.

Še eden pohotnež in tat.

18letni delavec Viktor Mulec v Policah, okraj Gornja Radgona se je zagovaljal pred okrožnim sodiščem v tajni razpravi radi hudodelstva oskrumbe in tatvine. Surovež je dve žrtvi tudi okradel. Eni je odvzel zlato ovratno verižico z obeskom vredno 5000 K, drugi pa 500 K vredno denarnico z vsebino okrog 400 K. Obsojen je bil na 1 leto težke ječe.

Pristopajte k CMDI!

JDS.

Krajevna organizacija JDS v Celju prireja zopet redne politične sestanke ob četrtkih v rdeči sobi Narodnega doma ob pol 9. uri zvečer.

Okrajna konferenca JDS v Šmarju pri Jelsah v nedeljo 9. tm. je bila lep dokaz resnega zanimanja naših somišljenikov okraja za važna politična in zlasti gospodarska vprašanja. Po uvodnih besedah obl. tajnika Spindlerja, ki je zlasti naglašal velik pomen volitev v obl. skupščino, katere imamo pričakovati v doglednem času, se je razvila o tem vprašanju zelo stvarna in resna razprava. H konferenci smo pritegnili tudi odločilne činiteleje drugih naprednih strank v okraju, ki so izjavili solidarnost glede nujne potrebe kooperacije naprednih strank. Obširno se je tudi razpravljalo o vprašanju dograditve železnice Rogatec-Krapina ter se je soglasno sklenilo predložiti merodajnim činiteljem potrebo, da se z dograditvijo čimproje prične. Obenem se je sklenilo pozvati merodajna mesta, da uredijo zadevo glede sedeža upravnega sveta rogaške lokalne železnice, ki se naj premesti iz Dunaja v Maribor. V doglednem času se skliče v Šmarju javni strankin shod.

Okrajna konferenca zaupnikov JDS za ormoški okraj se vrši v nedeljo 16. tm. ob 9. uri dop. v Ormožu v gostilni Bauer-Kokot.

Občni zbor kraj. organizacije JDS v Ormožu se vrši v soboto 15. tm. ob 8. uri zvečer v gostilni Bauer-Kokot.

Gospodarstvo.

g Dobava mlevskih izdelkov. Pri ravnanstvu kr. moške kaznilnice v Mariboru se bo vršila dne 20. decembra tl. ofertalna licitacija glede dobave mlevskih izdelkov za l. 1924. Predmetni oglaš

z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava smolnatih bakelj. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 20. decembra tl. tretja ofertalna licitacija glede dobave 3800 smolnatih bakelj. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Zaloge vžigalic tujega izvora. Dasi je bil uvoz vžigalic iz inozemstva dne 18. decembra 1920 prepovedan, se nahaja še precej inozemskih vžigalic v zalogah posameznih trgovcev. Monopolna uprava je stavila trgovcem za razprodajo vžigalic tujega izvora rok do 31. dec. tl. Po tem roku namerava odvzeti tuje vžigalice vsakomur brez odškodnine in jih smatrati za tihotapsko blago. Ker se marsikomu dosedaj še ni posrečilo razpečati celotne zaloge tujih vžigalic in mu preti nevarnost, da se mu odvzamejo brez odškodnine, namerava trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani prositi za podaljšanje roka za razprodajo. V ta namen se interesi vabijo, da takoj sporoče zbornici sedanje zalogo tujih vžigalic in hkratu navedejo, iz katerih razlogov jim ni bilo mogoče do sedaj razprodati zaloge tujega izvora.

g Blagovna borza v Novem Sadu, dne 6 dec. (Cene v dinarjih). pšenica bačka 78-90 kg 2%, 3 vagoni 335-340, sremska 79-80, kg 2%, 3 vagoni 330; koruza bačka 3 1/2 vagona 217.50-220; 100% kasa, 2 vagona 215; za februar maj 100% kasa, 3 vagona 230; april, ladja Donava, duplikat kasa, 5 vagonov, 255; za mare-april 100% kasa, 2 vagona 215; stara 1 vagon 235, banatska, dupl. kasa, 3 vagoni 210; fižol, beli bački, Novi Sad, 1 vagon 550; moka, baza »08« 1 vagon 525, baza »08« in »08s«, 1 vagon 525, štev. »2« 475, št. »6« 815, otrobi 125, Tendence neizpremenjena

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sohe najceneje v zalogi. Serce in drug. Vetrinjska ul. 2. 2624

Šivilja gre na dom šivati. Naslov pove uprava. 2767

Iščem prazno ali meblirano stanovanje, plačam dobro. Naslov se izve v upravi. 2765 2

Splošni adresar za Maribor je že v delu. Poverjeniki z legitimacijo nabirajo oglase, ki so veljavni le z lastnoročnim podpisom in štampiljko naročnika. Predplačila sploh plačila se priznajo le po položnici Ljubljanske kreditne banke. Izjemoma direktna plačila v Mariboru. Cene in pogoji so razvidni v naročilnem listu. 2766 3-1

Šivalni stroj, madrace, postelje, omare, stolice, divan, otomana in dr. radi pomanjkanja prostora po ceni na prodaj. Vpraša se: Rotovski trg, I. nadst. levo. 2769

Singer šivalni stroj na prodaj. Cankarjeva ulica, muzej. 2762 2-2

Blagajna (Wertheimer-ova) št. 2 in ventilator 35 cm širine na prodaj. Gaspari & Faninger, Aleksandrova c. 48. 2744 3-3

Štajerski fižol, orehe, sadje, suhe gobe kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah »Agraria« veletrgovina z deželimi pridelki d. z. o. z. Maribor, Aleksandrova cesta 57. 2731 8-4

Vežalke, baterije, nogavice, biserne gumba, lasne sponke, glavničke vsako množino po tovarniških cenah, jednako razne druge v to stroko spadajoče predmete se dobi samo pri trdki I. BALOH, Grajski trg 3. 2602 10-10

Ravnatelj za tovarno usnja

se išče. Gospodje, ki imajo dolgo prakso v izdelovanju finega usnja, imajo prednost, ker želimo naše podjetje v glavnem razširiti na to stroko. Izčipilive ponudbe s priporočili o dosedanjem delovanju kakor tudi izpričevala, ki se bodo vrnila, naj se vpošljejo pod naslovom »Tovarna finega usnja« na upravo »Tabora«. 2-2

Bukova drva

prvovrstna suha roba za eksport, se kupijo v večjih množinah. Ponudbe z natančno navedbo količine, nakladalne postaje, dobavnega roka in cene je pod »Bukova drva« poslati na upravo »Tabora«. 2768

P U H
in 2414
perje
po nizkih cenah vedno v zalogi pri trdki
K. Worsche, Maribor
Gospodsk. ulica 10

Dražba premičnin.

Dne 14. in 15. decembra 1923 prodale se bodo izvršnim potom razne premičnine in sicer:

Dne 14. t. m. ob 8. uri dop.

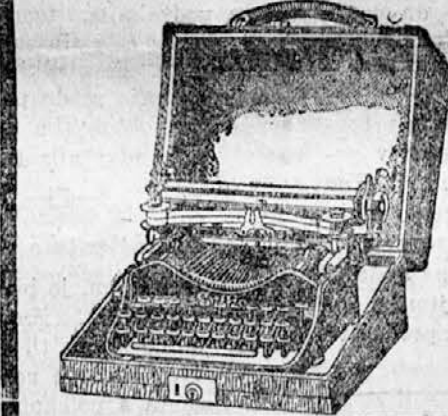
v St. Iju št. 46: 1 luksuzni avto; isti dan ob pol 12. uri dopoldan v Krčevini št. 50 (Wolfzettel) okrog 70 hl lanskega vina, okrog 30 hl letošnjega vina, različni sodi od 250-1000 l, 2 kravi, 1 tele, 3 svinje in dr.; isti dan ob 4. uri pop. v Mariboru, Kersnikova ulica (avtogaraža) 2 avtomobila;

dne 15. t. m. ob pol 3. uri pop.

v Čreti pri Slivnici 1 konj, 1 voz in 1 volovska uprega. — K draženju se bo začelo pozivati pol ure po zgoraj navedenem času; medtem se lahko te predmete ogleda. 2757 3-2

Ceneno češko perje!

En kg sivga spaljenega perja 65 Din, na pol. belo 80 Din, belo 90 Din, beljša 100 in 120 Din, puh 150 in 180 Din, beljša vrsta 225 Din. Pošiljave carine prosto proti povzetju, od 500 Din naprej poštnine presto. Blago se tudi zamenja in nevršče v zame nazaj. Naročila samo na Benedikt Sachs, Lobez št. 38 kod Pilsna, Češkoslovaška. Poštne pošiljke grede iz Češkoslovaške v Jugoslavijo krog 14 dni. 2273

PISALNI STROJI NA OBROKE!

(Ugodna prilika za božična darila!)

Pisalne stroje za potovanje sistem Erika, Underwood, Vasanta, Senta itd. prodaja po ugodnih plačilnih pogojih

ANT. RUD. LEGAT

7-2 2764

specijalna trgovina s pisalnimi stroji, Maribor, Slovenska ul. 7, tel. 100.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Julijan Odpadnik.

Spisal D. S. Merežkovski.

Prevajal B. Borko.

(Dalje.)

(4)

Julijanu je bilo znano, da je Konstančin ubil sina; mladi junak je imel le eno krivdo: preveč so ga ljubili njegovi podložniki. Postal je žrtev lastne mačhe, ki je ljubila svojega pastorka z grešno ljubeznijo in ki se mu je maščevala kakor Fedra Hipolitu; kasneje se je izkazalo, da je imela carjeva žena ljubavno razmerje z enim izmed robov, ki je bil namočen v carjevi konjarni, pa so jo zadavili v kopalnici. Nato je prišla vrsta na Lucinija. Umor je sledil umoru, žrtev žrtvi. — Car, ki ga je grizla vest, je prosil poganjske hirofante, da bi ga očistili od grehov; pa hirofantje so ga zavrnili. Naposled ga je prepričal neki škof, da ima zgolj Kristusova vera takšne zakramente, ki lahko človeka očistijo od zločinov. In poslej je zasijal nad sinomoričevimi četami krasan »labarunc«, prapor s Kristovim monogramom, ki so ga okrasili z razkošnimi dragulji.

Julijan se je skušal predramiti, toda oči mu niso hotele narazen. Zunaj so se vsevilj kapljale deževne kaplje, težke in samotne ko solze in veter je piskal skozi stene. Julijanu se je zdelo, da to ni bil veter, ampak da mu je Lebda neprestano šepetala povesti — strašne povesti o Flavijevem rodu.

In prihajala mu je čudna sanja: Zšel je v hladne, vlažne prostore, kjer so

bile razvrščene velike porfirne krste, skrivajoče v sebi pepel carskega rodu. Kmalu je razpoznal, da se nahaja v podzemeljski grobnici Konstancija Hlor. Za njegovim hrptom je stala stara Labra in ga potiskala med rakve, v njihovo temno senco; hkrati je zavijala v topla pokrivala drgetajočega Gala, ki je bil bolan na mrzlici. Zda je zahrnel zgoraj v dvorcu smrtni krik in je votlo odmeval od sobe do sobe med kamenitimi zidovi stare, samotne palače. Julijan je spoznal v tem kriku očeta glas in je hotel zavpiti ter teči na pomoč. Toda Labda ga je zgrabila s koščenimi rokami in mu velela šepetaje: »molči, molči, sicer pridejo po tebe«. Nato je slišal, kako so prihajali po stopnicah in glas korakov je postajal bližji in bližji. Labda je prekrizala otroke in zebala svoje zakletve. Oglašilo se je trkanje na duri. V grobnico so se hipoma vsuli cesarjevi vojaki z bakljami v rokah; bili so preoblečeni v menihe in pred njimi je stal škof Evsebij Nikodemski; pod črnimi haljami so jim strahotno blesteli svetli oklopi. »V imenu Očeta, Sina in sv. Duha! Kdo je tu, odgovorite!« Labda je potisnila otroke v temni kot. In zopet: »V imenu Očeta in Sina in Duha — kdo je tu?« In še tretjič. Nato so morileci z golimi meči brskali po prostoru med rakvami. Labda se jim je obupno vrgla pod noge in pokazala na bolnega Gala in slabotnega Julijana, rekoč: »Boga se bojte! Kaj naj neki petleten deček stori mogočnemu carju?« In vojaki so nato prisilili Labdo in otroke, da so poljubili križ na Evgenijevi roki in prisegli zvestobo novemu carju. Julijan se še spo-

minja velikega križa iz cipresovine s podobo Odršenika: spodaj na temnem, starem lesu se še rdečijo sledovi sveže krvi, ki je poškropila morilčev roko, stiskajočo znamenje Križanega; to je nemara bila kri njegovega očeta ali kri šesterih bratrancev — Dalmacija, Hani-baliana, Neapocijana, Konstancija mlajšega ali drugih. Preko sedmerih trupel je moral stopiti bratomorilec, preden je stopil na prestol. In vse to se je zgodilo v imenu Križanega.

Julijana je predramila tišina in groza. Dež ni več kapljal in veter je utihnil. Svetilka je mirno gorela v vdolbini starega zidu in njen plamen je bil podoben nepremičnemu, tankemu jeziku. Deček je skočil s postelje in prisluškoval utripom lastnega srca. Tišina je bila neznosna.

Nenadoma pa so zavreščali nekje pred dvorcem hrupni glasovi in trušč je votlo odmeval od sobe do sobe med kamenitimi zidovi samotne palače. Bilo je tu v Macellumu, a trušč je bil podoben onemu v grobnici Flavijcev. Julijan je vzdrltel in še vedno se mu je dozdevalo, da sanja. Koraki pa so bili bližji in bližji in glasovi so postajali jasnejši. Tedaj je deček kriknil: — Brat, brat! Ali spiš? Mardonij? Mar ne slišite! Gal se je predramil. Iz bližnje sobe je prihitel Mardonij, bosonog, razkuštranih las, oblečen v kratko nočno tuniko; evnuhov obraz je bil žolt in naguban kakor obraz stare žene. Mardonij je ročno skočil k vratom.

— Perfektovi vojaki! Takoj se oblecite. Bežati moramo. Bilo je prepozno. Zunaj je že rožljalo

orožje. Majhna, z železjem okovana vrata so bila zaklenjena. Na stopnicah je trepetala svetloba plamenic in v njih jarkem odsevu je bilo videti škrlatno zastavo drakonarija in križ s Kristovim imenom; blestelo je s čelade enega izmed vojščakov.

— V imenu pravovernega, božanskega Avgusta, carja Konstancija, zahitevam jaz, Marko Skudilo, tribun fretenzijske legije, da mi izroči sinova patricija Julija Konstancija, Julijana in Gala.

Mardonij se je postavil v mečem v roki pred spalnična vrata in je vojakom zastavil pet. Meč je bil top in neuporaben stari vzgojitelj ga je rabil pri pouku, da je učencema nazorno predložil boj med Hektorjem in Ahilom v Ilijadi; učeni Ahil pa bi s tem zarjavelim mečem ne odrobil niti petelinove glave. Topot ga je sukal po vseh pravilih Homerjeve vojne umetnosti in krilil zadirčno okoli Publijevega nosu. Publij je bil pijan in je nagloma vzkipeł:

— Pojdi s pota, stara erketina, prazni mehur! Proč, če nočeš, da te nabodem na nož in izpustim zrak iz tebe.

In Publij je zgrabil starca za grlo in ga sunil na stran, da je udaril ob zid in se opotekel. Tedaj je Skudil jadrno skočil k spalničnim vratom in jih odprl na stečaj.

Nepremična svetloba sveče je obledela v rdečem odsevu plamenic. Tribuni je uzrl prikrat v življenju zadnja postoma Konstancija Hlor.

(Dalje prihodnjik.)